

Підготувала учениця 11-Б класу
Кременчуцького ліцею № 4
Майя Ступка

Балет

- Балет - вища щабель хореографії, у якому танцювальне мистецтво піднімається до рівня музичо-сценічного уявлення.
- Балет — синтетичне мистецтво, у якому танець - головний виразний засіб, тісно пов'язаний з музикою, з драматургічною основою — лібрето, зі сценографією, з роботою костюмера, художника-освітителя .

Поява балету в Росії

У Росії перша балетна вистава відбулася 08.02.1673 р. При дворі царя Олексія Михайловича в підмосковному селі Преображенське. Її підготував іноземець Нікола Ліма (Лім). Він став керівником новоствореної балетної трупи, її педагогом, балетмейстером і першим танцівником. Петро I створив на Красній площі в Москві загальнодоступний театр, де поряд із драматичними релігійними виступами на сцені обов'язково виконувалися танці.

Російський балет XVIII ст.

1731 року в Петербурзі було відкрито привілейований дворянський навчальний заклад — Сухопутний шляхетський корпус, де з-поміж іншого дворянських дітей навчали також балету.

1738 року Жан-Батист Ланде заснував першу в Росії школу балетного танцю— «Власну Її Величності танцювальну школу», згодом Імператорську Балетну Школу в Санкт-Петербурзі (нині Академія російського балету ім. А. Я. Ваганової).

Російський балет XVIII ст.

1742 року Єлизавета II видала указ про заснування в Петербурзі російської балетної трупи.

1764 року за ініціативою просвітника І. І. Бецького у Москві було закладено виховний будинок як благодійну закриту навчально-виховну установу для сиріт, підкидьків і безпритульників. Балетні класи очолив балетмейстер і танцівник Леопольд Парадиз, а 1780 року випустив своїх перших учнів, з-поміж яких багато видатних виконавців російської сцени (Василь Балашов, Гаврила Райков, Іван Єропкін, Арина Собакіна).

Російський балет XVIII ст.

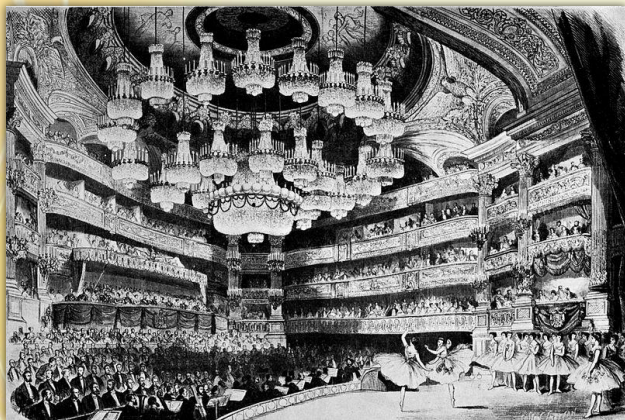
1783 року в Петербурзі урочисто відкрився Большой (Кам'яний) театр — ще одна постійна сцена Імператорської трупи, призначена для будь-якої публіки, передусім, звісно, аристократії. Саме у цей час балет ствердився в Росії. 1776 року у Москві було закладено Большой театр, споруда та назва якого стали візитівкою російського балету в усьому світі (театр відкрився урочисто у січні 1825 року виставою «Торжество муз»).

Російський балет XIX ст.

1736 року в Петербурзі та 1806 року у Москві були створені постійні балетні трупі. У XIX ст. в Петербурзі та Москві працювали видатні майстри хореографічного мистецтва (Ш. Дідло, Ж. Перро, М. Петіпа), відомі балетні композитори (К. Кавос, П. Пуні, Л. Мін-кус) та артисти (К. Колосова, М. Данилова, А. Істоміна, А. Глупі - ковський та ін.). З II половини XIX ст. російський балет посів провідне місце у світовому балетному мистецтві.

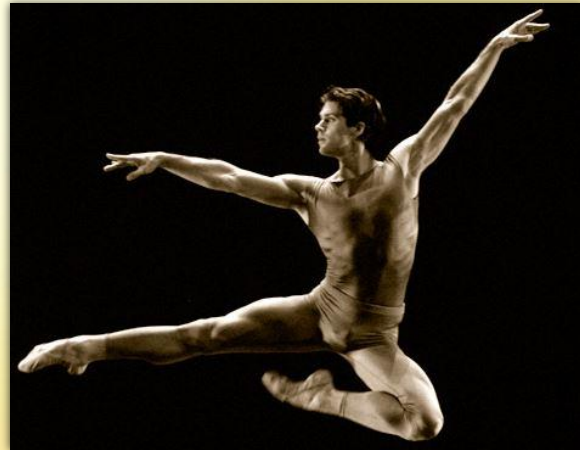

Російський балет XIX ст.

1801 року в Петербург прибув балетмейстер Шарль Луї Дідло, який очолив трупі петербурзького балету. Дідло скасував важку «уніформу» танцівників, натомість увів трико. Характерними для постановок стали стрибки-польоти. Дідло значною мірою вдосконалив кордебалет, надавши танцюристам більше можливостей.

Російський балет XIX ст.

Після Вітчизняної війни 1812 року позначилася різниця між петербурзьким та московським балетними напрямками. Уся увага імператорського двору зосередилася на петербурзькій трупі, у Москві ж митці дозволяли собі значно більше свободи. Різниця особливо посилилася 1825 року, після відкриття в Москві Большого театру. Можливості Московської трупи виявилися значно ширшими, її сцена використала нові балетні досягнення, європейські сценічні нововведення й усе те, чого категорично не допускала Петербурзька трупа.

Епоха романтизму в російському балеті

1860 року у Петербурзі відкрили ще одну театральну сцену — Маріїнський театр. До того часу музика в балеті відігравала лише другорядну роль. Докорінних змін зазнало балетне мистецтво у зв'язку з діяльністю П. Чайковського, балетна музика якого органічно пов'язана зі змістом і розвитком сценічної дії. Він широко застосовував принцип симфонічного розвитку музичних думок, створював яскраві музичні характеристики.

Епоха романтизму в російському балеті

Велике значення мала діяльність балетмейстерів М. Петіпа та Л. Іванова, які разом поставили «Лебедине озеро» П. Чайковського (1876). М. Петіпа поставив балети «Спляча красуня» (1889), «Лускунчик» (1892). Піднесенню російського балету сприяла діяльність балетмейстера М. Фокіна, артистів А. Павлової, Т. Карсавіної, В. Ніжинського у Петербурзі, балетмейстера О. Горського, артистів К. Гельцер, М. Мордкіна у Москві. Музику до балетів писали композитори О. Глазунов, А. Аренський та ін.

Російський балет поч. XX ст.

Початок XX ст. ознаменувався новаторськими пошуками, прагненням подолати стереотипи, умовності академічного балету XIX ст. У своїх балетах балетмейстер Большого театру О. Горський прагнув домогтися послідовності розвитку драматичної дії. Значний внесок зробив М. Фокін, істотно розширивши коло ідей та образів у балеті, збагативши його новими формами й стилями. Його постановки - «Шопеніана», «Петрушка», «Жар-птиця» та інші здобули славу російському балету за кордоном.

Російський балет ХХ ст.

В умовах радянської дійсності балет розвивався в руслі методу соціалістичного реалізму. Яскравою сторінкою радянського балетного мистецтва стали балети Д. Шостаковича («Золоте століття», «Болт»), шедеврами світової класики є балети С. Прокоф'єва («Попелюшка», «Ромео і Джульєтта») та А. Хачатуряна («Спартак»). Здійснюються постановки національних балетів (грузинських, вірменських, білоруських, татарських) — «Отелло» О. Мачаваріані, «Серце гір» А. Баланчивадзе, «Гаяне» А. Хачатуряна, «Князь-Озеро» В. Золотарьова, «Шурале» Ф. Ярулліна.

Петро Ілліч Чайковський

Петро Ілліч Чайковський (25.04.1840—25.10.1893) — російський композитор, диригент, педагог, музично-громадський діяч, музичний журналіст. Уважається одним із найвидатніших композиторів в історії музики. Автор понад 80 творів, зокрема 10 опер і 3 балетів. Його концерти та інші твори для фортепіано, 7 симфоній (6 пронумерованих і симфонія «Манфред»), 4 сюїти, програмова симфонічна музика, балети «Лебедине озеро», «Спляча красуня», «Лускунчик» є надзвичайно цінним унеском у світову музичну культуру.

“Лебедине озеро”

«Лебедине озеро» — балет у 4 актах (по одній картині в кожному). Лібрето Володимира Бегічева і, можливо, Василя Гельцера. Музику П.І. Чайковський написав 1876 року. В основу сюжету покладено фольклорні мотиви, зокрема старовинну німецьку легенду, що оповідає про прекрасну принцесу Одетту, яка перетворилася на лебедя через прокляття злого чаклуна Ротбарта. Оригінальну хореографію створив Юліус Резінгер.

“Спляча красуня”

«Спляча красуня» — балет П. І. Чайковського на лібрето І.Всеволозького і М.Петіпа за сюжетом однойменної казки Ш.Перро; складається з 3 дій, прологу й апофеозу. Написаний 1889 р., представлений публіці 1890 року. Головні дійові особи балету: король Флорестан, королева, принцеса Аврора, 7 фей: Бузок, Кандид (Щирість), Флер-де-Фаріна (Квітуче колосся), Хлібна Крихта, Канарейка, Віолант (Пристрасть) і зла Карабосс; принц Дезіре. Найвідоміший номер балету — вальс із I акту.

“Лускунчик”

«Лускунчик» — балет (1892) П. І. Чайковського у 2 актах на лібрето Маріуса Петіпа за мотивами казки Е. Т. А. Гофмана «Лускунчик та мишачий король» (1816; основа лібрето — переклад казки, зроблений 1844 року Олександром Дюма-батьком, проте Театральна енциклопедія помилково називає автором перекладу Дюма-сина).

